

СЕКЦІЯ 5. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО І ГОСПОДАРСЬКИЙ ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Галько З.Р.

студентка V курсу

юридичного факультету

Тернопільського національного

економічного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри

конституційного, адміністративного та фінансового права ТНЕУ

Вербіцька М.В.

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ В УКРАЇНІ

Виконавче провадження – це завершальна стадія судового процесу, на якій реалізуються права сторін, підтверджених судовим рішенням.

На сьогодні виконання судових рішень покладено на Державну виконавчу службу України, яка є єдиним органом, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб).

В Україні за роки функціонування Державної виконавчої служби постійно відбувалися зміни в законодавчому регулюванні її діяльності. Нормативна база постійно вдосконалювалася, здійснювався кадровий відбір працівників, тобто завдання поставлені в системі реформування поступово реалізовувалися. Не зважаючи на це, щорічно не виконується приблизно 5-7 млн. судових рішень, що є нагальною проблемою [3, с. 75].

14 серпня 2015 року у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів». У Пояснювальній записці зазначено, що метою законопроекту є визначення основ організації та діяльності з примусового виконання судових рішень і рішень інших органів державними виконавцями органів державної виконавчої служби та приватними виконавцями, їх завдань та правового статусу.

Законопроект передбачає змішану систему виконання рішень, тобто виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб), буде покладатися на органи державної виконавчої служби та у визначених законодавством випадках – на приватних виконавців.

Сьогодні понад 60 країн світу запроваджують недержавні форми виконання судових рішень. Серед них – більшість країн Євросоюзу,

низка країн СНД, зокрема у Франції, Італії, Бельгії, Нідерландах, Грузії, Казахстані, Люксембурзі, Словенії та інших. Французька система виконання актів судів та інших органів цивільної юрисдикції склалася ще у ХІХ столітті і суттєво відрізняється від інших систем. У Франції виконавче провадження реалізується не лише судовими виконавцями, а й генеральними прокурорами, прокурорами, командирами та офіцерами поліції. Одночасно з цим характерним є у правовому статусі судових виконавців елементів незалежної практикуючої особи та державного службовця. До кандидатів у виконавці пред'являють досить суворі вимоги. Звання примусового виконавця присвоюється наказом міністра юстиції Франції, яке видається після отримання висновку прокуратури конкретного територіального округу та Палати примусових виконавців департаменту. У якості посадової особи примусовий виконавець вручає повістки, виконує судові рішення від імені держави, вдаючись одночасно до державного примусу. Примусовий виконавець також має право складати проекти документів, протоколи, що мають значення доказів, надавати юридичні консультації та здійснювати інші правові дії [3, с. 76].

Інститут приватних виконавців мало досліджувався в Україні, оскільки є новелою, яка тільки запроваджується законодавцем, і на даний час даному питанню присвячено всього лише кілька статей, зокрема, таких авторів як Желтухін Є., Кузьміна І., Ляшенко В., Сайко Л., Тараба Н.

Хто може стати приватним виконавцем? Це повинен бути громадянин України, не молодший 25 років, який володіє державною мовою, має стаж роботи у галузі права після отримання диплома магістра не менше двох років та склав кваліфікаційний іспит. Варто звернути увагу на те, що приватний виконавець має мати не просто вищу юридичну освіту, а ступінь магістра права.

На наш погляд, вказані високі вимоги до кандидата на посаду приватного виконавця є цілком виправданими, оскільки його робота, власне, є підсумковою ризикою, яка підводиться під забезпеченням судового захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних та юридичних осіб, а тому приватний виконавець має бути високопрофесійним, кваліфікованим та з високим рівнем моральних засад.

Приватних виконавців будуть відносити до категорії самозайнятих осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, таким чином унормувавши порядок оподаткування доходів цієї категорії платників податків.

Координувати діяльність приватних виконавців, зокрема забезпечувати їх підготовку, вести Єдиний реєстр приватних виконавців, видавати свідоцтво про право на здійснення діяльності приватного виконавця, буде Міністерство юстиції України. Також при Міністерстві буде утворюватися кваліфікаційна комісія приватних виконавців для визначення професійної підготовленості осіб, які мають намір

здійснювати діяльність приватного виконавця.

Відповідно до проекту Закону «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» особа, яка виявить намір здійснювати діяльність приватного виконавця, до подачі заяви про допуск до складення кваліфікаційного іспиту, зобов'язана пройти навчання та стажування приватного виконавця. Строк такого навчання та стажування не може перевищувати трьох місяців.

Особі, яка пройшла навчання та стажування приватного виконавця видається свідоцтво, після цього вона має право скласти кваліфікаційний іспит. Іспит проводиться шляхом автоматизованого анонімного тестування [1].

У разі успішного проходження іспиту, Міністерство юстиції протягом десяти днів з дня складення кваліфікаційного іспиту видає свідоцтво про право на здійснення діяльності приватного виконавця та посвідчення приватного виконавця. За видачу свідоцтва потрібно внести плату у розмірі однієї мінімальної заробітної плати [1].

Після того, як усі етапи пройдено, приватний виконавець має повідомити про початок своєї діяльності Міністерство юстиції України. Зокрема у відповідній заяві має міститися інформація, по-перше, про виконавчий округ, на території якого приватний виконавець збирається здійснювати діяльність. Зазначимо, що виконавчим округом є територія району, міст обласного (республіканського в Автономній Республіці Крим) значення, міст Києва та Севастополя. У містах з районним поділом округом діяльності приватного виконавця є вся територія міста. По-друге, інформація про офіс приватного виконавця. По-третє, реквізити договору страхування цивільно-правової відповідальності приватного виконавця, строк дії договору, інформація про страховика та страхову суму. Крім того, приватний виконавець має право почати здійснення діяльності з дня внесення інформації до Єдиного реєстру приватних виконавців України [2, с. 6].

Аналіз норм проекту Закону України «Про виконавче провадження» дозволяє зробити висновок, що процедура виконання рішень як приватними, так і державними виконавцями буде майже однаковою, але буде встановлено і певні відмінності щодо їх статусу. Так, проектом закріплюється перелік рішень, які приватний виконавець не має права здійснювати. Серед них: 1) рішення про відібрання і передання дитини, встановлення побачення з нею або усунення перешкод у побаченні з дитиною; 2) рішення, за якими боржником є держава, державні органи, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, державні та комунальні підприємства, установи, організації, юридичні особи, які фінансуються виключно за кошти державного чи/та місцевого бюджету, або частка держави у статутному капіталі яких перевищує 25 відсотків; 3) рішення, за якими боржником є юридична особа, примусова реалізація майна якої забороняється відповідно до закону; 4) рішення, за якими стягувачами є держава, державні органи; 5) рішення, які передбачають

вчинення дій щодо майна державної чи комунальної власності; 6) рішення про виселення та вселення фізичних осіб; 7) рішення, за якими боржниками є неповнолітні особи або фізичні особи, які визнані недієздатними чи цивільна дієздатність яких обмежена; 8) рішення про конфіскацію майна; 9) рішення, виконання яких віднесено цим Законом безпосередньо до повноважень інших органів, які не є органами примусового виконання; 9) інші рішення, якщо відповідні обмеження щодо їх виконання приватним виконавцем буде встановлено законом [4, с. 26].

Підсумовуючи усе вищевикладене, вважаємо, що запровадження інституту приватних виконавців у майбутньому допоможе вдосконалити якість виконання судових рішень, а отже і реалізацію прав та інтересів осіб, підтверджених такими рішеннями.

Список використаних джерел

1. Проект Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» № 2506а від 14.08.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56267.

2. Желтухін Є. Приватне виконання: на старт! / Є. Желтухін // Юридична газета. – 2015. – №34 (480). – С. 6.

3. Сайко Л. Ю., Ляшенко В. В. Правові аспекти запровадження інституту приватних виконавців в Україні / Л. Ю. Сайко, В. В. Ляшенко // Молодий вчений. – 2015. – № 5 (20). – С. 75-78.

4. Тараба Н. Алгоритм виконання / Н. Тараба // Юридична газета. – 2015. – №39 (485). – С. 26.

Ковальчук М.О.

студент V курсу

юридичного факультету

Тернопільського національного

економічного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, завідувач кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права ТНЕУ,

Ментух Н.Ф.

ІСТОТНІ УМОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ДОГОВОРУ

Особливою групою договорів, які набувають все більшого значення та поширення на території України, є інвестиційні договори. Обов'язковою умовою визнання договору укладеним є досягнення згоди сторонами щодо усіх істотних умов. Проте, станом на сьогодні, відсутній єдиний узагальнений підхід щодо визначення істотних умов інвестиційного договору.

А.М. Хайрулліна у своїй роботі зазначає, що на противагу зобов'язань, які виникають із закону, договірні не є цілком впорядковані законодавцем. Відтак, для їх мінімального опорядження закон визначає